

A.S. Coetser. *Die Oxford Kortspelgids*, 1ste uitgawe 1993, ix + 379 pp. ISBN 0-19-570802-4. Kaapstad: Oxford University Press. Prys R25,99.

Hierdie uiters kompakte woordeboekie bestaan uit 'n bondige voorwoord, 'n hoofgedeelte waarin inligting oor die spelling, skryfwyse en die afbreek van woorde gegee word en nege bylaes.

Woordbreuke word redelik uitvoerig in die voorwoord uiteengesit en word binne elke inskrywing deur 'n breuktranskripsie aangedui, bv. bowendien bo|wen|dien. Afgesien van soortnaamwoorde (waarvan die meervoud en dié se breuke vermeld word) bestaan inskrywings uit die lemma duidelik in vet gevolg deur 'n breuktranskripsie. Skryfwyse word toegelig aan die hand van verbindings soos *pak slae*, *persona non grata*, *tot stand kom* en samestellings soos *reklamestandaardeorganisasie*, *SAM 6-missiel*.

Toeligting word deur bylaes vervang waarna in die inskrywings deur asteriske verwys word, bv. *siestog** om die variant *sies tog* in Bylae II aan te dui. Daar is nege bylaes wat elk 'n eie tema behandel en afsonderlik gealfabetiseer is. (In die nommering van die bylaes word van VIII tot XI gespring.) In Bylae I gaan dit bv. oor die betekenisverskil wat met verskil in skryfwyse gepaard gaan, soos *al hier* 'reeds hier' en *alhier* 'hier'; in Bylae II oor wisseling van skryfwyse sonder betekenisverskil, soos *op nuut* en *opnuut*, *wat se* en *watse*; in Bylae III oor verskille in spelling en betekenis, bv. *lei* en *ly*; ens. In Bylae IV word sonder verduideliking gestel dat dit om die gebruik van hoofletters met betekenisverskil gaan, soos in *hoër hand* naas *Hoërhand* en *leviete* naas *Leviete*. Meer toeligting is hier nodig. Kennelik is die bylaes ingesluit om die hoofteks skoon te hou en ondubbelsinnig op die ortografie af te stem, maar dit gaan gebruikers irriteer om asterisgevalle telkens en telkens weer deur nege verskillende bylaes op te spoor.

Plekname en hulle afleidings word aangedui, bv. *Costa Rica*, *Costa Ricaans*; *Goudstad*, *Goudstadter*; *Parys*, *Parysenaar*; *Verre-Ooste*, *Verre-Oosters*, maar eie-name ontbreek, waaronder bekende ortografiese probleemgevalle soos *Cronjé*, *Du Plessis*, *Du Preez* en *Marais*.

Die *Oxford Kortspelgids* (OKS) is 'n konkurrent van die *Afrikaanse Woordelys en Spelreëls*. Afgesien van die woordbreuke bevat die *Kortspelgids* heelwat minder inligting as die *AWS*, maar dié inligting word hanteerbaarder, goedkoper en mooier verpak. Die formaat van die OKS is besonder klein: ongeveer 7 x 15 cm. Hy pas dus maklik in 'n hemsak of 'n handsak. Daar is twee duidelik leesbare kolomme op elke bladsy. Goeie gehalte dun papier is gebruik, en die prys van die boekie is laag. Hiermee het Oxford University Press, wat een van die vernaamste woordeboekbedrywe ter wêreld huisves, sy kleintoontjie in die waters van die Afrikaanse leksikografie natgemaak. Kan dit die begin van groter dinge wees?

Fritz Ponelis
Departement Afrikaans en Nederlands
Universiteit van Stellenbosch
Suid-Afrika